

СТАНОВИЩЕ

на доц. Милена Красимирова Ангелова-Владиминова, д.м.
Национален Център по общественото здраве и анализи, София
за дисертационния труд на Драгомир Цветанов Иванов,
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Тема: „Превенция и контрол на инфекциите – общественно-здравни
предизвикателства и приоритетни решения чрез подхода „Единно здраве“
Научни ръководители: проф. д-р Десислава Ванкова, д.м.н.
проф. д-р Цонко Паунов, д.м.

Въз основа на заповед No P -109-261 / от 28.07.2026г. на Ректора на Медицински Университет“ проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, съм определена за външен член на научното жури за защита на дисертационния труд на Драгомир Цветанов Иванов, докторант в редовна форма на обучение по област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. Обществено здраве, по докторска програма „Управление на общественото здраве“.

Становището е изготвено въз основа на изискванията и критериите на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСПБ и във връзка с чл.68, ал.1 от Правилника за развитието на академичния състав в Медицински Университет “проф. Параскев Стоянов” – Варна и анализ на предоставената документация от кандидата.

Биографични данни

Драгомир Цветанов Иванов е роден на 15.07.1979г. в гр. Видин. През 1993г. завършва средното си образование в гр. Кула. През 2003г. придобива магистърска степен по ветеринарна медицина във факултет по Ветеринарна медицина към Лесотехнически университет, София. Притежава магистърска степен по Обществено здраве и здравен мениджмънт при МУ-Плевен. От 2021г. е докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Управление на общественото здраве“ в катедра Социална медицина и организация на здравеопазването, МУ „Проф. Параскев Стоянов“-Варна. Професионалният път на докторанта е последователно надграждан – от ветеринар-хирург до мениджмънт на продажби на дезинфектанти, фуражни добавки, ветеринарни продукти, медицинска техника. Притежава управленски опит, свързан с превенция и контрол на инфекциите. Подчертаният му интерес в областта на общественото здраве и стремежът към усъвършенстване го потикват да се концентрира и осъзнато да се информира за подхода „Единно здраве“ и прилагането му в българския контекст.

1. Обща характеристика и актуалност на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд разглежда актуален и обществен значим проблем – превенцията и контрола на инфекциите и антимикробната резистентност през интегрираната перспектива на подхода „Единно здраве“. Темата е много подходяща за изследване предвид нарастващата честота и сложност на инфекциозните заплахи,

разпространението на резистентни микроорганизми между хора, животни, храни и околна среда и необходимостта от устойчиво междусекторно взаимодействие.

Научният замисъл е добре аргументиран. Авторът изхожда от разбирането, че инфекциите, свързани с медицинското и ветеринарномедицинското обслужване, не могат да бъдат управлявани ефективно чрез изолирани секторни действия. Поставянето на превенцията и контрола на инфекциите в рамката „човек–животно–околна среда“ придава на разработката интердисциплинарен характер и я свързва пряко с приоритетите на общественото здраве, безопасността на пациентите, ветеринарномедицинската практика, безопасността на хранителната верига и здравната сигурност.

В български условия систематичните данни за информираността, нагласите и практиките на хуманните и ветеринарните специалисти по отношение на „Единно здраве“ са ограничени. Поради това проучването запълва важна информационна празнина и предлага основа за образователни, организационни и политически решения. Авторът на дисертацията представя за първи път у нас изследване, свързано с нивото на информираност за концепцията „Единно здраве“ (One Health) сред ключови професионални общности в хуманната и ветеринарната медицина в България, в контекста на тяхната подготовка, професионален опит, участие в обучения, проследени са наченки на възможности за комуникация между отделните сектори.

2. Структура и съдържание

Дисертационният труд е в обем 186 страници и включва 12 таблици, 54 фигури, от които 2 концептуални модела, както и приложение в две части. Библиографската справка съдържа 350 източника – 8 на кирилица и 342 на латиница. Структурата е логична и следва утвърдените изисквания за дисертационен труд: въведение и литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати и обсъждане, изводи, научни и практически приноси, препоръки и концептуални модели.

Литературният обзор е широк по обхват и проследява историческото развитие и съвременните измерения на концепцията „Единно здраве“, връзката ѝ с антимикробната резистентност, зоонозите и инфекциите, свързани с медицинското обслужване. Използвани са научни публикации, международни стратегически документи и нормативни източници. Преобладаването на актуални чуждестранни източници показва добро познаване на международния научен контекст.

3. Цел, задачи и методология

Целта е ясно формулирана: да бъдат изследвани и анализирани знанията, нагласите и практиките сред професионалните общности в здравеопазването относно превенцията и контрола на инфекциите в контекста на концепцията „Единно здраве“. За постигането ѝ са поставени пет взаимосвързани задачи, обхващащи теоретичен и нормативен анализ, емпирично проучване сред хуманни и ветеринарномедицински специалисти и разработване на концептуален модел.

Проучването е проведено от март 2023 г. до септември 2024 г. и е одобрено от Комисията по етика на научните изследвания при МУ–Варна с Протокол № 128/02.2023 г. Включени са 168 специалисти от хуманната медицина в четири лечебни заведения от три области на Северна България и 60 ветеринарни лекари от всички 28 административни области на

страната. Използвани са структурирани въпросници, документален и сравнителен анализ, описателна и инференциална статистика, χ^2 тест и непараметричен корелационен анализ на Spearman при прието ниво на значимост $p < 0,05$.

Методическият подход съответства на поставените цел и задачи. Положително оценявам включването на две професионални общности, което позволява сравнителна оценка на общи проблеми и секторно специфични дефицити. Въпросите са организирани в тематични блокове, свързани с организацията, практиките и препоръките, а анализът обхваща дезинфекция, стерилизация, хигиена на ръцете, лични предпазни средства, зоонози, антимикробна резистентност и междусекторна координация.

4. Основни резултати и тяхната оценка

Получените резултати очертават реални дефицити в организацията и практиките по превенция и контрол на инфекциите. При ветеринарните специалисти са установени непълна осигуреност с дезинфекционни средства, липса на системен микробиологичен контрол, нередовно използване на лични предпазни средства от част от респондентите и недостатъчна подготовка по асептика и антисептика. Над една трета не прилагат алгоритъм при съмнение за особено опасна инфекция или зооноза.

В хуманната медицина материалната осигуреност с лични предпазни средства е сравнително добра, но се установяват пропуски в контрола върху употребата им и непълно изпълнение на дезинфекционните програми. Спазването на общоприетите стъпки за хигиенна дезинфекция на ръцете варира между 46,7% и 66,7% в изследваните лечебни заведения, което показва необходимост от системно обучение, наблюдение и обратна връзка.

Особено значим е резултатът за слабото познаване на концепцията „Единно здраве“ – недостатъчна информираност е отчетена при 80% от ветеринарните специалисти и при 84,4–100% от хуманните специалисти в отделните лечебни заведения. Резултатите показват също ограничена ефективност на комуникацията и сътрудничеството между двата сектора и тенденция отговорността за антимикробната резистентност да се прехвърля към други професионални области.

Дискусията съпоставя установените резултати с данни от научната литература и международната практика. Авторът правилно извежда необходимостта от регулярни обучения, стандартизирани алгоритми, мониторинг, институционална подкрепа и общи механизми за обмен на информация. Анализът не остава само на описателно ниво, а е развит към приложими препоръки и модели.

5. Научни и научно-приложни приноси

Приемам формулираните от автора приноси. Най-съществените от тях могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Проведено е първо за България емпирично сравнително анкетно изследване сред специалисти от хуманната и ветеринарната медицина относно знанията, нагласите и практиките по превенция и контрол на инфекциите, антимикробната резистентност и подхода „Единно здраве“.

- Идентифицирани са професионално и институционално обусловени различия и дефицити в информираността, обучението, прилагането на хигиенни и противоепидемични мерки и междусекторната координация.
- Установени са конкретни области за подобряване на знанията и практиките при хуманните и ветеринарните специалисти, включително по отношение на асептиката, антисептиката, микробиологичния контрол, употребата на лични предпазни средства, управлението на зоонози и рационалната употреба на антимикробни средства.
- Разработен е концептуален модел за интегриране на подхода „Единно здраве“ на национално и институционално ниво с участие на хуманното здравеопазване, ветеринарната медицина и сектора на околната среда.
- Предложен е процесно-факторен модел за повишаване на ефективността на превенцията и контрола на инфекциите и ограничаване на антимикробната резистентност чрез координация, обучение, мониторинг и трансфер на добри практики.
- Формулирани са практически препоръки за интегриране на „Единно здраве“ в университетските програми, следдипломното обучение, вътрешните обучения и институционалните политики.

Приносите имат познавателен, методически и подчертан практико-приложен характер. Разработените модели могат да послужат като рамка за последващо валидиране и за планиране на междусекторни политики и обучения .

6. Публикационна активност по темата

В автореферата са представени четири пълнотекстови публикации, свързани с темата на дисертационния труд, публикувани през периода 2023–2025 г. Те разглеждат подхода „Единно здраве“ във ветеринарната и хуманната медицина, информираността на ключови професионални групи и възможностите за приложение на интегрирани алгоритми.

Публикациите показват последователност на научния интерес и осигуряват необходимото публично представяне на основни части от дисертационното изследване.

Авторефератът отразява основните части, резултати, изводи и приноси на дисертацията и дава достатъчна представа за проведената научно-изследователска работа. Посочени са литературни източници, които не е необходимо да бъдат публикувани в него.

7. Критични бележки и препоръки

Критичните бележки не намаляват стойността на труда, а очертават възможности за неговото бъдещо развитие:

- Извадката от хуманномедицински специалисти е ограничена до четири лечебни заведения в три области и не е национално представителна. Това ограничение е коректно посочено от автора, но следва да се има предвид при обобщаването на резултатите на национално ниво.
- Данните са основани преимуществено на самооценка и декларирани практики, поради което са възможни информационно отклонение и социално желателни отговори. Бъдещи изследвания биха спечелили от съчетаване на анкетите с наблюдение, одит на практиките и обективни показатели.

- Групите са различни по численост и професионална структура. По-подробно стратифициране според длъжност, тип лечебно заведение, стаж и регион би позволило по-прецизно установяване на факторите, свързани със знанията и практиките.
- Значителният брой фигури подпомага визуализацията, но на места води до фрагментиране на изложението. При бъдеща публикация част от близките резултати могат да бъдат обединени в сравнителни таблици или обобщени фигури.
- Препоръчвам на автора да продължи изследването, с цел да се подобрява информираността сред професионалните общности като се разширят методите на изследване, извън анкетният метод, приложен до момента.

Към докторанта бих поставила следния въпрос: Кои са първите три реалистични институционални стъпки за пилотно прилагане на предложения модел „Единно здраве“ в България и с какви измерими индикатори бихте оценили ефекта им след една година?

8. Заключение

Дисертационният труд на Драгомир Цветанов Иванов представлява самостоятелно, актуално и завършено научно изследване. Поставените цел и задачи са изпълнени, приложената методология е подходяща, резултатите са анализирани и обсъдени, а изводите произтичат от проведеното проучване. Разработката съдържа оригинални научни и практически приноси и предлага приложима рамка за подобряване на превенцията и контрола на инфекциите и за ограничаване на антимикробната резистентност чрез подхода „Единно здраве“.

Представените материали отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и съответните вътрешни правила на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

На това основание давам **положителна** оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на Драгомир Цветанов Иванов на образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 11.09.2026 г.

гр. София

Изготвил становището:

доц. Милена Владимирова, д.м.

Подпис:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679